

ŠTEVILKA
29
LETNIK
62
LJUBLJANA
4. IX. 2003

DELAVSKA

GLASILO
ZVEZE
SVOBODNIH
SINDIKATOV
SLOVENIJE

ENOTNOST

**Zaustavimo
brezobzirnost kapitala**

V semiški Iskri stavkali

**Kolektivna pogodba za
Pošto Slovenije podpisana**

Gradbinci so ogorčeni

Z Ladislavom Kalužo, sekretarjem Sindikata delavcev trgovine Slovenije, o referendumu o omejitvi obratovanja trgovin ob nedeljah

Cilj: zaustaviti brezobzirnost kapitala

S Kalužo smo se pogovarjali dobra dva tedna pred referendumom, razpisanim za 21. september. Volivke in volivci bodo tega dne glasovali Za ali Proti referendumskega vprašanju:

Ali ste za to, da se v predlogu zakona o spremembah zakona o trgovini določi, da so prodajalne za nujne življenjske artikle odprte največ do 10 nedelj v letu, razen bencinskih servisov, prodajaln v bolnišnicah, hotelih, na letališčih, mejnih prehodih ter železniških in avtobusnih postajah, z omejeno površino, ki so lahko odprte brez omejitev?

Sindikati je do začetka julija zbral skoraj 50.000 podpisov v podporo referendumu s tem vprašanjem. Sedaj je pred njim še bolj zahtevana naloga, prepričati volivke in volivce, naj se udeležijo referenduma in tudi glasujejo Za. Te dni se že začena predreferendumska mrzlica in nasprotniki so v javnost že vrgli več očitkov na račun sindikata in neumestnosti referendumskega odločanja o tem vprašanju. Kaluža je še enkrat pojasnil cilje sindikata in odgovoril tudi na nekatere očitke delodajalcev.

Kako po kratkem premoru ocenjujete opravljeno delo za omejitev nedeljskega obratovanja trgovin in seveda tudi nedeljskega dela vaših članov?

Ob širši podpori tako Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in sindikatov, članov Zveze, ter raznih civilnih združenj smo z zbiranjem podpisov uspeli. Podpisi dokazujejo veliko solidarnost med člani sindikatov in delovnimi ljudmi. Za uspeh gre hvala več sto sindikalnim zaupnikom in območnim organizacijam ZSSS.

Že med zbiranjem podpisov smo pojasnjevali razloge, zakaj je obratovalni čas trgovine potrebno urediti z zakonom, in te razloge in utemeljitve bomo v naslednjih dneh poskušali še bolje pred-

staviti volivkam in volivcem in jih prepričati, naj se udeležijo referenduma in izkažejo solidarnost z zaposlenimi v trgovini.

Zakaj naj bi delavci v trgovini in tudi druge načeloma imeli pravico do nedeljskega počitka?

Sindikati in zaposleni so si že v 19. stoletju izborili pravico do treh osmic (8 ur dela, 8 ur zabave, 8 ur počitka) in dneva tedenskega počitka, ki je bila v Evropi praviloma nedelja, t. i. gospodov dan. Uvajanje nedeljskega dela v dejavnostih, kjer to ni nujno potrebno, pomeni zmanjševanje že pridobljenih pravic zaposlenih in poseganje v kakovost njihovega življenja.

Vendar so se s civilizacijo razvile tudi dejavnosti, kjer je bilo nedeljsko delo povsem normalno!

Imate popolnoma prav, z razvojem industrializacije, transporta, telekomunikacij, zdravstva in države se je res pokazalo, da je potrebno nekatera dela opravljati tudi ob nedeljah, praznikih in drugih prostih dnevih, tudi ponoči. Poklici in zaposleni, ki so opravljali ta dela, pa so bili zelo spoštovani in tudi vedno primerno plačani.

In kdaj se je v Sloveniji to začelo spreminjati?

Po letu 1990 so lastniki kapitala zaradi povečevanja dobičkov pričeli uvajati nedeljski obratovalni čas prodajaln. To delo se od drugih nedeljskih del razlikuje po tem, da ni nujno potrebno in da ga je mogoče brez škode za interese potrošnikov opraviti tudi med tednom in v normalnih delovnih dneh. Veliko strokovnjakov celo meni, da imajo zaradi njega trgovci večje stroške, da torej nedeljsko delo ni niti interes kapitala.

Kako pa so trgovci uvajali nedeljsko obratovanje?

Večje trgovske družbe so obratovalni čas nadaljevale postopoma, ne da bi zanj poskušale pridobiti soglasje zaposlenih. Marsikje so tak obratovalni čas zaposlenim vsilili tudi z grožnjo izgube zaposlitve. Sprememba je bila izvedena v neposredno škodo zaposlenih, saj v družbah ob prehodu na nov obratovalni čas praviloma niso zaposlili novih delavcev. Tudi zavod za zaposlovanje nima podatkov o razpisih novih trgovin in trgovcev. Podaljševanje obratovalnega časa je v vseh podjetjih praviloma poslabšalo pogoje zaposlenih. To se danes vidi v nemožnosti izkoriščanja dopustov in presežkih ur, ki jih delodajalci ne morejo plačati tudi zaradi zakonskih omejitev.

Kdo pa ima od tega koristi?

Da gre pri uvajanju nedeljskega dela samo za interese kapitala, dokazujejo tudi vedno večji dobički trgovskih družb, ki se ukvarjajo z malo-prodajo. Lastniki so zaradi tega deležni dividend, uprave in nadzorni sveti pa večmilijonskih nagrad. Delavci so v popolnem meznem odnosu in slabo plačani, pri dobičkih sploh niso udeleženi.

Kako pa je poskrbljeno za varstvo pravic delavcev, ki jim jih dajejo zakoni in kolektivne pogodbe?

Čeprav zakonodaja to zahteva, v ob nedeljah odprtih trgovinah ni primerov, da bi zaposleni v začetku leta vedeli za letni delovni koledar in lahko načrtovali svoj dopust. Večina zaposlenih je o svoji delovni obveznosti obveščena teden dni prej, le izjemoma imajo trgovine delovni urnik sprejet za mesec dni naprej. Zaposleni zato ne morejo načrtovati izrabe svojega prostega delovnega časa, ne morejo načrtovati družinskih obveznosti, ne morejo načrtovati skupnih dopustov, tudi svojih otrok ne morejo vzgajati, saj niso doma, ko jih najbolj potrebujejo. V posebno težkem položaju so družine, kjer sta oče in mati zaposlena v trgovini. Če tedenski ritem dela ni načrtovan vnaprej, mnogi več tednov ne doživijo niti dneva, ko bi lahko bili vsi skupaj. Po podatkih Sindikata delavcev trgovine Slovenije dela ob nedeljah približno 17.000 prodajalcev in prodajalk. Okoli 80 odstotkov je žena in tem se je najbolj zmanjšala kakovost njihovega življenja. Nedeljsko delo je poseglo v njihove osebnostne, človeške, družinske pravice, načeto je njihovo dostojanstvo.

Delodajalci poudarjajo, da gre pri referendumski pobudi Sindikata delavcev trgovine Slovenije za zmanjševanje svobodne gospodarske iniciative, ki jo varuje ustava. Trdijo tudi, da je liberalizacija obratovalnega

Časa nujna predvsem zaradi interesa potrošnikov, da bo morebitni uspeh referendumu pomenil dodatna odpuščanja, da problemi družin niso stvar gospodarske dejavnosti ...

Pričakovali smo agresivnost tistih, ki se z omejitvijo obratovanja ob nedeljah ne strinjajo. Njihova povsem legitimna pravica je, da izražajo svoje poglede, stališča, tudi zahteve, vendar pri tem ne bi smeli groziti s posledicami. Vendar so med njimi razlike, saj ni vseeno, če kaj pove predsednik uprave trgovske družbe, ki se ves čas zavzema za popolno liberalizacijo obratovalnega časa trgovin ob nedeljah, ali predstavnik združenja za trgovino pri GZS. Stališča članic GZS o omejitvah obratovalnega časa ob nedeljah so namreč različna, v Merkurju, Tušu, Leclercu, Velevu in še v nekaterih večjih trgovskih družbah sindikalni pobudi ne nasprotujejo.

Opozorila o odpuščanju delavcev so po našem mnenju le zastraševanje, saj bo tudi ob ugodnem izidu referendumu potrebno najprej sprejeti zakon. Šele v letu dni po njegovi uveljavitvi bodo trgovci lahko izračunali, ali se je zaradi zmanjšanja obratovalnega časa zmanjšal promet na zaposlenega. To je namreč edini kriterij, na podlagi katerega delodajalci odpuščajo delavce. Zato bomo od njih zahtevali, naj pred vsakim morebitnim odpuščanjem predstavijo točne podatke, koliko neizkoriščenega dopusta imajo pri njih zaposleni. Zelo dobro vemo, da številni delavci dopusta niso mogli izkoristiti do 30. junija, vemo tudi za velike presežke ur. V sindikatu imamo zbranih dovolj podatkov (veliko jih imajo tudi inšpektorji) in lahko na primerih posameznih prodajal ali večjih centrov dokažemo, da so trditve vodilnih delodajalcev, da spoštujejo 40-urni delovni teden in pravico do tedenskega počitka, lažne.

Kaj pa interesi potrošnikov, gre res za spremenjene nakupovalne navade?

Ni nam neznano, da v sodobnem tržnem sistemu potrebe in želje potrošnikov ustvarjajo zlasti trgovci, ki akcijske prodaje najraje organizirajo prav ob nedeljah.

Tudi trditve, da je liberalizacija obratovalnega časa potrebna zaradi potrošnikov, ne držijo. Zlasti večje trgovske družbe, še posebej največja, namreč zapirajo ali pa oddajajo v najem manjše prodajalne, ki jim ne prinašajo dovolj velikega dobička. Takšne prodajalne, čeprav poslujejo brez izgube, enostavno zaprejo in jih interes potrošnikov nič ne briga.

Kakšen je v resnici cilj sindikata?

Cilj Sindikata delavcev trgovine Slovenije niso ob nedeljah zaprte trgovine. Po uradnih podatkih imajo večje trgovske družbe skupaj 3624 prodajal. To pomeni, da bi po našem predlogu lahko večji trgovci imeli vsako nedeljo odprtih

približno 700 prodajal in centrov. To je mogoče, če bodo znali letno omejitev na 10 nedelj pametno porazdeliti med seboj. Ne smemo pozabiti, da imamo tudi približno 11.000 manjših trgovin, od teh bi jih bilo kljub omejitvi lahko vsako nedeljo odprtih 2000. Interese potrošnikov za nujne nakupe tudi ob nedeljah bi vse te trgovine lahko povsem zadovoljile.

Večer je 30. avgusta v pogovoru z Jožetom Kovačem, sekretarjem združenja za trgovino pri GZS, objavil kar resen napad na vaš sindikat. Kaj menite o njegovih očitkih?

Popolnoma prav je, da dajejo mediji možnost vsakemu posamezniku, da v svojem imenu ali v imenu institucije povedo mnenje o omenjeni problematiki. Tudi meni je Večer dal možnost, da sem povedal naša stališča in to objavil 2. septembra. Želim odgovoriti le na dve najbolj sporni Kovačevi trditvi.

Med drugim je dejal: "Sindikati bi si moral predvsem prizadevati, da bi delavci prejemali pošteno plačilo in da se spoštuje delovnopravna zakonodaja." To v Sindikatu delavcev trgovine Slovenije vseskozi tudi počnemo in upam si trditi, da to počnejo vsi sindikati, člani Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Pri tem pa Kovač zavestno pozablja, da ima sindikat naloge tudi na drugih področjih, kot so varstvo pri delu in zdravju, zadovoljstvo pri delu in z delom oziroma na vseh področjih, ki prizadenejo kakovost življenja. **Sindikati, ki pristaja na omejeno vlogo v družbi, ni sindikat, in takega delavci gotovo ne potrebujejo.**

Kovač tudi pravi: "Interesi in razmišljanja sindikata niso tradicionalno sindikalni, kajti njihova prizadevanja bi morala iti v smeri dela in večjega plačila. Mi pa smo gospodarska dejavnost, ki si prizadeva biti uspešna. Stvar srečne družine je zadeva drugih, ne nazadnje države."

Menim, da je s svojo trditvijo Kovač priznal, da je interes za uspešno gospodarjenje (torej interes kapitala in njegovih upravljavcev) objektivno v nasprotju z interesi in kakovostjo življenja zaposlenih in njihovih družin. Želim dodati, da je uspešna gospodarska dejavnost tudi v interesu sindikata. Prepričan sem, da je interese kapitala potrebno uravnotežiti z možnostmi kakovostnega življenja zaposlenih in njihovih družin. Pri liberalizaciji obratovalnega časa ni bilo tako in tudi še ni, v ospredju so izključno interesi po čim večjem dobičku, zaradi česar se slabšajo možnosti dostojnega življenja zaposlenih in njihovih družin. Ker tega problema nismo uspeli rešiti skupaj z delodajalci, je prav, da država to uredi z zakonom o trgovini.

Slišati je tudi mnenje, da referendum o omejitvah obratovalnega časa trgovin ni potreben in da bo zanj porabljenega preveč denarja davkoplačevalcev. Se s tem strinjate?

Mislím, da sem že dokaj dobro orisal razloge,

zaradi katerih smo se v sindikatu odločili za referendum. Dosedanja pogajanja o nedeljskem delu in plačilu zanj so bila neuspešna. Šlo je za diktat in prevlado kapitala. Našim zahtevam so se pogosto kar posmehovali. Zaposleni v trgovinah so bili v razmerjih z menedžerji povsem nemočni, saj so jim le-ti ves čas grozili z odpuščanjem. Kako naj si trgovec ali trgovka privoščijo udeležbo v stavki, če tvega, da bo ostal brez zaposlitve in sredstev za preživljanje?

Ker je Slovenija po ustavi socialna država, je povsem normalno, da njeni predstavniški organi sprejmejo zakone, ki bodo šibke zaščitili pred brezobzirnimi kapitalisti. Tako bo država naredila le tisto, kar je po ustavi dolžna. To nikakor ne more biti v koliziji z načeli svobodne konkurence.

Kako lahko strnete poziv volivkam in volivcem, naj na referendumu glasujejo ZA?

Sindikati delavcev trgovine Slovenije sporoča vsem, da ne želimo prepovedi možnosti nakupov nujnih živil in še česa ob nedeljah. Tisti, ki bomo glasovali ZA, pa bomo zaposlenim v trgovini lahko omogočili bolj kakovostno življenje.

Glasovanje za referendumsko vprašanje je redka priložnost, da vsaj na tej točki omejimo brezobzirnost kapitala. Če tega ne bomo storili tokrat in pomagali zaposlenim v trgovinah, bo imel kapital na stežaj odprta vrata za še večjo agresivnost. Bojim se, da kmalu ne bo več gospodarske in tudi negospodarske dejavnosti, v kateri bo nedelja še vedno tradicionalni dan za počitek.

Franček Kavčič

Dan trgovcev bo 14. septembra

Sindikati delavcev trgovine Slovenije bo v nedeljo, 14. septembra, v Šeščah pri Šempetru organiziral Dan trgovcev. Dopoldne bodo na programu športne igre, popoldne pa družabno srečanje. Organizatorji pričakujejo udeležence iz vseh podružnic. Srečanje bo namenjeno tudi druženju članov sindikata pred referendumom o omejitvi obratovalnega časa prodajal.

V semiški Iskri stavkali za zasluženi denar

V tem vročem poletju je bilo zaradi neizpolnjevanja obveznosti do delavcev pregreto ozračje zlasti v Iskri Kondenzatorjih v Semiču. Podjetje iz sestave nekdanje velike Iskre je pred časom kupilo nemško podjetje AEG KuV iz Berlina.

Aktivnosti sta vodila oba v podjetju reprezentativna sindikata, SKEI in KNSS, ki sta 30. julija skupaj ugotovila, da prihaja do grobih kršitev pravic. Delavci so namreč opozarjali, da imajo dela vedno več, plačilo zanj pa ni ustrezno. S svojimi ugotovitvami in problemi delavcev sta seznanila ministrstvu za gospodarstvo in delo, GZS, župane in poslance belokranjskih občin in javnost. Zahtevala sta takojšen sestanek Iskrinega nadzornega sveta, na katerem naj bi uprava

predstavila tudi poslovno poročilo za prejšnje in letošnje leto.

Oba sindikata sta 12. avgusta po neuspešnih poskusih pritiska na upravo za ureditev razmer skupaj oblikovala stavkovni odbor, njegovo vodenje pa je prevzel Jožef Kočevar, sekretar območnega odbora SKEI. Za 19. avgust sta napovedala stavko, ki naj bi bila izvedena v vseh izmenah. Hkrati sta delavce pozvala, naj podpišejo podporo stavkovnim zahtevam.

Za stavko sta se odločila zlasti zaradi grobega kršenja kolektivne pogodbe in zamude pri izplačilu regresa za letni dopust. V stavkovne zahteve sta zapisala izplačilo plače do 18. v mesecu in izplačilo regresa v juliju, septembru in oktobru.

Uprava je zaposlene skušala odvrniti od stavke. Sindikatom je 14. avgusta poslala zadnjo ponudbo, po kateri bi plače še naprej izplačevali z zamikom, regres pa bi zaposleni prejeli decembra in februarja 2004. Pred stavko sta bila dva poskusa pomiritve spora, ki pa nista uspela. Uprava je v reševanje poskušala vključiti predsednika SKEI Draga Gajzerja. V reševanje se je poskušal sam vključiti tudi Dušan Šešok, direktor Iskre Holdinga, ki je napovedoval možnost odkupa Iskre Kondenzatorjev in vrnitev v slovensko last.

Ker sta sindikata zbrala podpise 95 odstotkov zaposlenih v podporo svojim zahtevam in izvedbi

stavke, je stavkovni odbor 19. avgusta izvedel napovedano štiriurno opozorilno stavko.

Dan po stavki je prišlo med upravo in stavkovnim odborom do dogovora. Plače bodo zaposleni do konca leta prejeli najkasneje zadnji delovni dan v mesecu, večino regresa bodo prejeli 24. decembra, razliko pa 18. februarja 2004. Zamudne obresti bodo delavci prejeli vsak mesec za pretekli mesec. Za julijsko plačo so se dogovorili, da bo izplačana 29. avgusta, razlika pa naj bi bila izplačana 9. septembra. V prvem roku naj bi bilo izplačano po 65.000 tolarjev, kar je 60 odstotkov mase neto plač v podjetju.

Stavka je po tem dogovoru zamrznjena, njeno morebitno nadaljevanje je odvisno zlasti od izpolnjevanja dogovora.

Stavkovni odbor je 22. avgusta semiškega župana Janka Bukovca in poslanca Andreja Fabjana pisno obvestil o podpisu dogovora. Ocenil je, da je dogovor velik prispevek zaposlenih k reševanju krize.

Kot nam je povedal Jožef Kočevar, je stavkovni odbor podpisal dogovor zlasti zaradi tega, da bi ohranil delovna mesta. S kompromisom je dal upravi še eno možnost, da reši likvidnostne in druge probleme podjetja, ki verjetno ne izvirajo le iz Semiča.

F.K.

Gradbinci so ogorčeni

Kot nam je povedal Jernej Jeršan, sekretar SDGD, so v tem sindikatu ogorčeni nad ravnanjem združenja za gradbeništvo in industrijo gradbenega materiala pri GZS. Z njimi in drugimi delodajalskimi partnerji so se namreč že oktobra lani dogovorili za začetek pogajanj o prenovljeni kolektivni pogodbi dejavnosti.

Vse od takrat pa se pogajanja sploh niso mogla začeti, saj so si delodajalci izmišljali vedno nove in nove izgovore. Vse, kar je bilo narejenega, je opravila komisija za razlago s formalno uskladitvijo kolektivne pogodbe dejavnosti z zakonom o delovnih razmerjih.

Krona nesprejemljivega odnosa zborničnega združenja je bil dopis z datumom 30. maj. V njem združenje ugotavlja, da niso rešene tudi dileme o tem, za koga naj bi ob upoštevanju standardne klasifikacije dejavnosti kolektivna pogodba dejavnosti sploh veljala. Obenem predlaga, da obe strani o tem pridobita mnenja nekaterih drugih združenj.

Zaradi tega dopisa se je izvršni odbor SDGD

sestal v drugi polovici julija. Pismo združenja je ocenil za ponovno zavlačevanje pogajanj o kolektivni pogodbi dejavnosti. Združenju je tudi očital, da ni opravilo nalog, dogovorjenih na skupnem sestanku 9. oktobra 2002. Združenje tudi ni izpolnilo obveznosti iz posebne izjave o nadaljevanju pogajanj, ki jo je 9. aprila letos podpisal podpredsednik GZS Miro Sotlar.

Izvršni odbor je dileme združenja, ki da bi jih morali rešiti pred pogajanja, ocenil za povsem neumestne. Ne nazadnje pa bi se o spremembi stvarne veljavnosti kolektivne pogodbe za gradbene dejavnosti morali dogovoriti pogajalci in pooblaščen partnerji.

Sekretar SDGD je združenju pri GZS poslal sklepe izvršnega odbora in jim obenem še očital, da niso določili niti pogajalske skupine, da niso pripravili nobene ponudbe nove kolektivne pogodbe ....

Kot nam je še povedal Jeršan, bo o položaju pri sklepanju kolektivnih pogodb dejavnosti ta teden razpravljala tudi koordinacija industrijskih sindikatov iz sestave ZSSS. Beseda bo tudi o nenavadni ponudbi GZS za pogajanja o prenovljeni splošni kolektivni pogodbi za gospodarske dejavnosti, po njej bi se pravice zaposlenih krepko zmanjšale. Kakšna bo odločitev, še ne moremo napovedati, vendar je zaostrovanje sindikalnega boja dokaj verjetno.

F.K.

Gremo v Rim

Evropska konfederacija sindikatov bo skupaj z italijanskimi sindikalnimi centralami v Rimu v soboto, 4. oktobra, organizirala velike demonstracije. Z njimi bo evropsko sindikalno gibanje italijanski vladi, ki predseduje Evropski uniji, izrazilo svojo skrb za prihodnost razširjene Evrope in za vse delavce zahtevalo evropsko ustavo, ki bo socialna in odražala interese njenih državljanov. Opozorilo bo tudi na nezaposlenost v Evropi in povedalo, kaj misli o načrtovanih pokojninskih reformah v nekaterih državah. V vodstvu ZSSS smo se odločili, da bomo sodelovali tudi na teh demonstracijah, zato bomo organizirali potovanje z avtobusi v Rim za vse udeležence, ki se bodo prijavili sindikatom, članom ZSSS. Načrtujemo, da bomo v Rim odšli v petek, 3. oktobra, in tam prespali. Naslednji dan se bomo udeležili demonstracij, ki bodo od 14. do 16.30 ure.

Člani Svobodnih sindikatov so že na dosedanjih demonstracijah v Nici, Bruslju in Barceloni dokazali svojo pripadnost evropskemu sindikalnemu gibanju z množično udeležbo, zato pričakujemo, da bo tako tudi tokrat.

Pavle Vrhovec

So predstavniki delodajalcev še vredni zaupanja?

Konec julija 2003 smo sindikati prejeli pobudo delodajalskih organizacij za sklenitev prenovljene kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti (SKPgd) s tarifno prilogo. Razlog za prenovo veljavne SKPgd naj bi bili po njihovem mnenju v novih delovnopравниh podlagah zakona o delovnih razmerjih (ZDR). Glede na to, da je komisija za razlago SKPgd že decembra 2002 uskladila SKPgd z novim ZDR, se zdi pobuda neutemeljena in nerazumna.

V njihovem predlogu SKPgd smo upravičeno pričakovali (in tudi našli) veliko zahtev po znižanju pravic delavcev. Npr. dodatek za minulo delo naj bi znašal samo 0,1 odstotka na leto dela pri zadnjem delodajalcu (zdaj je 0,5 odstotka za vsako leto delovne

dobe), jubilejne nagrade naj bi po novem določal kar delodajalec sam (zdaj so točno določene za 10, 20 in 30 let delovne dobe), povračilo stroškov prevoza na delo in z dela naj bi bilo samo še 60 odstotkov cene javnega prevoza (zdaj je stoodstotno).

Delodajalce na čelu z Gospodarsko zbornico Slovenije (GZS) spoštujemo kot partnerje, ki naj bi bili strokovno dobro podkovani. Prav zato nas je toliko bolj presenetilo, ker smo v njihovem predlogu našli kar nekaj določil, ki so v nasprotju z veljavnim ZDR. Npr.: ZDR napotuje določanje nekaterih zadev izključno v kolektivnih pogodbah dejavnosti in se torej ne morejo določiti v SKPgd, kot so delodajalci napisali v svojem predlogu.

Ob tem se nam postavlja vprašanje, ali je položaj slovenskega gospodarstva res tako slab, da ga kaže reševati z zmanjševanjem delavskih pravic, nekaterih celo na račun kršenja med socialnimi partnerji dogovorjenega ZDR. Zdi se, da predstavniki delodajalcev, ki jim morajo slovenska podjetja po zakonu obvezno plačevati članarino, povzročajo s takšnim obnašanjem slovenskemu gospodarstvu več škode kot koristi. Upravičeno se torej lahko vprašamo, ali so predstavniki delodajalcev še vredni svojega zaupanja.

Jure Snoj, univ. dipl. ekon.,
svetovalec za ekonomsko področje

Evropske zvezde vsem kmetijcem ne bodo sijale prijazno

V Gornji Radgoni so konec minulega tedna zaprli vrata že 41. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma. V okviru sejma so pripravili tudi številna strokovna posvetovanja in okrogle mize, na katerih je beseda tekla zlasti o tem, kaj kmete in kmetijska podjetja ter živilsko industrijo čaka po vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Čeprav so se po splošni oceni pogajanja Slovenije z Evropsko unijo o kmetijski politiki končala dokaj ugodno, bodo kmetijci vključitev naše države v EU boleče občutili. Najtežje bo majhnim kmetom, hud konkurenčen boj pa čaka tudi podjetja v primarni kmetijski proizvodnji, saj se bodo na našem trgu pojavili tudi cenejši kmetijski proizvodi iz drugih držav. Na preizkušnji bodo zlasti slovenski vinogradniki in vinarji, ki so doslej veliko večino vina prodali na zaščitenem domačem trgu. Če bodo želeli naši vinarji prodajati svoja vina na tujem, se bodo morali med seboj bolj povezati in s skupnimi močmi ustvariti razpoznavne blagovne znamke slovenskih vin.

Na forumu kmetijsko gozdarske zbornice so nekateri kmetije ocenjevali, da kar dve tretjini kmetov v finančnem smislu ni pripravljenih za nastop na evropskem trgu. Najbolj črno gledali so celo napove-

Slovenski kmetijci so na sejmju v Gornji Radgoni ocenili, kako so pripravljene na vstop Slovenije v Evropsko unijo. Mnogi se bojijo, da prihajajo zanje težki časi.

dovali, da bo v naslednjih letih propadlo veliko kmetij in kmetijskih podjetij, zato so od države terjali, naj že sedaj pripravi sanacijski program za reševanje socialne varnosti propadlih kmetov. Udeleženci posvetovanj so opozarjali tudi na to, da bo treba pospešiti proces prestrukturiranja naše živilske industrije, saj na trgu Evropske unije poslujejo v glavnem samo mala butična prehrabena podjetja, ki svoje proizvode prodajajo na lokalnem trgu, in veliki prehrabeni koncerni, ki prodajajo svoje proizvode preko največjih trgovskih mrež. Številna naša živilsko-predelovalna podjetja pa so srednje velika, zato bodo nadaljnja kapitalska povezovanja nujna.

Slovenski kmetijci in živilci bodo morali do maja še veliko postoriti, če bodo hoteli kolikor toliko pripravljene pričakati vključitev Slovenije v EU. Zato bodo morali slediti pregovoru: Ura zamujena ne vrne se nobena! Ko bodo kmetijci ponovno želi slovenska polja, bodo to že v Evropski uniji!

Tomaž Kšela

Obvestilo naročnikom

Zaradi racionalizacije stroškov smo pred dopustom prešli na polletni obračun naročnine in vam na tej podlagi poslali tudi položnice. Komur bi enkratno plačilo lahko povzročilo finančne težave, naj nas pokliče, da se bomo dogovorili o drugačnem roku plačila naročnine. Položnice pa bomo tudi v prihodnje izdajali za polletno obdobje.

Ker je še vedno precej nediscipline pri plačevanju naročnine, vas obveščamo, da bomo vsem neplačnikom prisiljeni ustaviti dostavo našega glasila. Prosimo za razumevanje!

Milan Utroša, sekretar ZSSS

Kmetijci iz Vojvodine na obisku pri KŽI

KŽI si želi sodelovati s sindikati povsod, kamor gre slovenski kapital

V gosteh pri Sindikatu kmetijstva in živilske industrije Slovenije (KŽI) je bila prejšnji teden delegacija Samostojnega sindikata delavcev kmetijstva, prehranske in tobačne industrije, vodnega gospodarstva in gozdarstva Vojvodine. Poleg predsednice Jelene Češljević so bili v njej še sekretar sveta Zveze Samostojnih sindikatov Vojvodine Miodrag Bradonjić in predsednik občinskega odbora Samostojnega sindikata delavcev kmetijstva v Bački Palanki Miroslav Čulibrk. Jovo Labanac je goste popeljal tudi na mednarodni kmetijsko-živilski sejem v Gornjo Radgono in na srečanje ZSSS v Negovi, kjer smo se z njimi pogovarjali o sodelovanju med obema sindikatoma in o problemih, ki pestijo delavce v Vojvodini.

Kakšen je ekonomski položaj delavcev v vojvodinskem kmetijstvu in kaj se trenutno dogaja v panogi?

"V naši panogi poteka proces privatizacije, ki je zlasti intenziven v primarni kmetijski proizvodnji, medtem ko je privatizacija v živilski industriji v glavnem že končana. Položaj zaposlenih v naši panogi je izredno težek, saj so bila kmetijska podjetja zaradi razmer v državi v zadnjih letih prisiljena poslovati v svojo škodo. Cene kmetijskih proizvodov so bile namreč nerealne. To je našo panogo privedlo do tega, da številna kmetijska in živilskopredelovalna podjetja ne morejo redno izplačevati plač. V tistih podjetjih, ki delavcem kljub izgubam kolikor toliko redno izplačujejo plače, pa le-te niso ustrezne vložnemu delu. Imamo tudi podjetja, ki delavcem že več mesecev sploh ne izplačujejo plač. Številna privatizirana podjetja odpuščajo tudi presežne delavce," pravi Češljevićeva. "Ob tem je treba omeniti, da so v Vojvodini in Srbiji pred leti prenehale veljati tako splošna kot panožne kolektivne pogodbe na državni in pokrajinski ravni. Ker sindikati nimamo partnerjev za socialni dialog na državni ravni, si prizadevamo za sklepanje podjetni-

Jelena Češljević: Ekonomski položaj delavcev v kmetijstvu v Vojvodini je izjemno težek.

skih kolektivnih pogodb, kjer je to le mogoče," pravi Bradonjić.

"V številnih privatiziranih podjetjih se srečujemo s kršitvami najbolj temeljnih delavskih pravic, zaradi česar delavci marsikdaj tudi stavkajo. Vendar pa se v kriznih gospodarskih razmerah pri nas postavlja vprašanje smiselnosti stavke. Zlasti je to vprašanje aktualno v kmetijstvu, saj kmetijska proizvodnja terja kontinuirano delo in skrb. Če delavci v podjetjih težko stavkajo ob setvi, jim bo ob žetvi verjetno še težje!"

Kakšne so posledice privatizacije v Vojvodini?

"Srečujemo se s prvimi negativnimi posledicami privatizacije, ki se je doslej končala v okoli 250 večjih vojvodinskih podjetjih. V mnogih privatiziranih podjetjih očitno čakajo, da bo izteklo leto dni, ko bodo lahko odpustili delavce. Potem bodo lahko novodobni lastniki dražje prodali, kar so poceni kupili. Zato se v sindikatih bojimo, da se bo privatizacija izrodila. Namesto boljšega poslovanja podjetij smo pričue špekulativnim nakupom in prodajam

Miodrag Bradonjić: Sindikati nimajo socialnih partnerjev za pogajanja.

podjetij. Danes postaja najbolj donosen posel v Vojvodini nakup podjetja, ki ga po odpustu delavcev lahko novodobni lastnik proda dražje naprej. Država pa na nepravilnosti v procesu privatizacije sploh ne reagira, samo da lahko prodaja podjetja," pravi Bradonjić.

Kako na vse to reagirajo Samostojni sindikati?

"Naš sindikat si v takšnih razmerah prizadeva spodbuditi zaposlene, da bi s podpisovanjem podjetniških kolektivnih pogodb zavarovali svoje interese. Junija smo v Beogradu pripravili tudi velik protestnih shod, na katerem smo oblastnikom postavili določene roke in pogoje. Ker oblast še ni ugodila sindikalnim zahtevam, razmišljamo o tem, da bi z zbiranjem podpisov izsilili predčasne volitve. Če oblastniki ne bodo reagirali niti na to, bomo prisiljeni poseči po bolj radikalnih oblikah sindikalnega boja," pravi Bradonjić. "Res pa je, da je v naših razmerah zelo

Miroslav Čulibrk: Z dvesto do tristo evri na mesec je težko preživeti.

težko organizirati stavko, saj mnogo podjetij sploh ne proizvajajo, zato delavci niso na svojih delovnih mestih in se poskušajo preživeti na druge načine. V tistih podjetjih, kjer imajo delo, pa se delavci bojijo za zaposlitev."

Ali delavci in njihovi sindikati že razmišljajo o vključitvi v Evropsko unijo?

"Delavci se med sabo ne pogovarjajo veliko o vstopanju v Evropsko unijo, več o tem razmišljajo in govorijo v vladnih strukturah ter v časnikih. V sindikatih pa opazamo, da denimo v Sloveniji in na Madžarskem zakoni po meri Evropske unije za delavce niso tako strogi in kruti kot pri nas," pravi Bradonjić.

Kako poteka življenje kmetijskih delavcev denimo konkretno v Bački Palanki?

"Težko," odgovarja Čulibrk. "V naši občini so gospodarske razmere sicer bolj ugodne kot drugod v Vojvodini, vendar sedanji standard delavcem omogoča samo golo preživetje. S povprečno plačo

od 200 do 300 evrov človek kaj več tudi ne more pričakovati. Res pa je, da živimo pri nas na podeželu nekoliko lažje kot v mestih, saj si lahko sami pridelamo nekaj hrane. Sicer pa nam slabše kot sedaj skoraj ne more iti. Zato delavci komaj čakamo, da se privatizacija konča in da začnemo normalno delati in proizvajati."

Kakšen pa je interes kmetijskih sindikatov iz Slovenije in Vojvodine za sodelovanje?

"Naše sodelovanje je v začetni fazi, vendar pa smo

zainteresirani, da bi se nadaljevalo, poglobilo in razširilo," pravi Češljevičeva. "Posebej nas zanimajo izkušnje, do katerih so prišli slovenski sindikalisti v času privatizacije in tranzicije. Slovenija je trenutno veliko pred nami, zato smo zainteresirani, da se od naših sindikalnih kolegov kaj naučimo. Upamo tudi, da bomo preko KŽI lažje navezali stike s sindikati v drugih državah na območju nekdanje Jugoslavije in v mednarodnih okvirih."

"Interes KŽI je, da sodelujemo z vsemi sorodnimi

sindikati v državah na območju nekdanje Jugoslavije. Neodvisno od naše volje bo namreč slovenski kapital šel v te države, kar se že dogaja. Zato si želimo dobro sodelovati z vsemi sindikati v državah, kamor bo prodiral slovenski kapital. Sindikat KŽI že vrsto let dobro sodeluje s sindikatom UGS Neodvisnost v Vojvodini, zdaj pa smo začeli sodelovanje tudi s panožnim sindikatom za kmetijstvo v okviru Samostojnih sindikatov Vojvodine," pravi Jovo Labanac.

Tomaz Kšela

Čezmejno sindikalno sodelovanje med ÖGB in ZSSS

Za boljše življenje na obeh straneh meje

O čezmejnem sindikalnem sodelovanju na območju Podravja in Pomurja smo se pogovarjali s predsednikom ÖGB avstrijske Štajerske Schachnerjem Horstom in njegovim sodelavcem za področje gospodarstva Franzem Fassoldom ter s sekretarjem v območni organizaciji ZSSS za Pomurje in sekretarjem krajevne pisarne v Gornji Radgoni Pavlom Vrhovnikom.

Na avstrijskem Štajerskem so se v preteklosti nekateri bali, da se bo zaradi vstopa Slovenije v Evropsko unijo povečalo število dnevnih delovnih migrantov. Le-ti bi lahko zniževali ceno dela v južni Avstriji. Ali ta strah še obstaja?

"ÖGB na avstrijskem Štajerskem bo budno pazil, da se na tem področju ne bodo pojavljale nepravilnosti in da se delavci ne bodo pustili izigrati. Pazili bomo, da se bodo kolektivne pogodbe spoštovale in da bodo ostale na ustreznih ravni. Res je, da se tu in tam še kdo boji, da se bo zaradi širitve na avstrijskih območjih znižala cena dela, vendar ta bojazen ni realna. Na območju celotne Štajerske bo, tako kot je nekoč že bilo, nastalo območje brez meja, kjer bomo zopet vsi bratje in sestre. Interesi sindikatov z obeh strani meje so enaki – dvigniti življenjsko raven delavcev," pravi Schachner.

Kako gledajo delavci na avstrijskem Štajerskem na širitev EU?

"Nekatere je, tako kot pri vas, malce že strah, saj širitev pomeni še hujšo konkurenco. Vendar pa jo večina delavcev, ki so organizirani v našem sindikatu, podpira, saj se vsi zavedamo, da bomo skupaj močnejši

Franz Fassold: Prizadevamo si, da reka Mura ne bi razdvajala, temveč povezovala ljudi na obeh straneh meje.

v odnosu do svetovne konkurence. Z vstopom Slovenije, Madžarske, Češke in drugih držav v EU se bo povečal trg, kar bo prispevalo k hitrejšemu gospodarskemu razvoju in bolj bogatemu življenju v tem delu Evrope," meni Schachner.

Kakšne pa so gospodarske razmere na avstrijskem Štajerskem? Katere panoge se najbolj razvijajo?

"Gospodarstvo pri nas je dokaj stabilno in se razvija v pozitivni smeri. Prioritetno razvijamo klaster avtomobilske industrije, predelovalne industrije, turizma in do neke mere tudi lesarstva. Upam, da se bo stabilen razvoj našega gospodarstva nadaljeval, če bo le vlada dovolj pozornosti in vlaganji posvetila gospodarstvu," meni Fassold.

ZSSS je podprla prizadevanja avstrijskih sindikatov, ki se zavzemajo za drugačno reformo sistema pokojninskega zavarovanja, kot jo je predlagala vlada. Ali so delavci oziroma sindikalisti opazili to podporo?

"Veliko članov ÖGB ve, da so Svobodni sindikati podprli naša prizadevanja. Zato se že vsi skupaj veselimo, da bo Slovenija prišla v EU. Potem se bomo delavci in sindikalisti iz obeh držav še lažje borili za naše skupne sindikalne cilje. Upajmo, da bo potem življenje delavcev boljše in lepše," pravi Schachner.

Kako pa ste v ÖGB zadovoljni z rezultati protestov, ki ste jih pripravili zoper napovedano reformo pokojninskega sistema?

"Vlada je želela s svojim predlogom pokojninske reforme vse breme prenesti samo na eno socialno skupino, ki jo sestavljajo delavci in uslužbenci. Naš sindikat in množice Avstrijcev, ki so šle protestirat na ceste, so takšni reformi rekly ne! Protesti so obrodili sadove, saj vlada svojih namer ni mogla uresničiti. Sindikalisti na avstrijskem Štajerskem pa še nismo zadovoljni. Zato bo jesen pri nas še vroča!"

Kako pa poteka čezmejno sodelovanje ZSSS in ÖGB na Štajerskem in v Pomurju?

"Čezmejno sindikalno sodelovanje je zelo dobro. V ÖGB upamo, da se bo še poglobilo in razširilo," pravi Schachner.

Horst Schachner: Sindikati bodo vztrajali pri spoštovanju kolektivnih pogodb.

"Tudi v območnih organizacijah ZSSS v Podravju in Pomurju ocenjujemo, da je sodelovanje v zadnjem času zelo dobro. K temu veliko prispevata tudi predsednik ÖGB v okraju Bad Radkersburg Franz Galler in njegov sodelavec Heinrich Kern," pravi Vrhovnik, ki ga je za omenjeno sodelovanje še posebej zavezala slovenska stran. "Tudi srečanje sindikalistov z obeh strani meje v Negovi, kjer je njihov pogovor prevajal Valentin Ploj iz Gornje Radgone, je bila priložnost za poglobljanje neformalnih stikov."

T. K.

Pogovor z Nado Žlender

Smo veliki in razmetani po celi Sloveniji

Nada Žlender je vodja skladišča v poslovni enoti Poštno-logističnega centra Ljubljana. V Pošti Slovenije je zaposlena že dobrih trideset let, dva mandata je tam predsednica sindikata, maja letos pa je postala tudi predsednica sveta delavcev in predstavnica delavcev v nadzornem svetu Pošte Slovenije.

A ni to veliko dela za enega človeka?

Je, pa vendarle se da vse uskladiti. Delo je vsestransko in pestro in s pozitivno energijo ga lahko obvladaš. Ko sem pred dvema mandatom prevzela vodenje sindikata, je bilo stanje na tem področju v firmi zelo neurejeno in zadeve niso bile dogovorjene. Veliki naporji so bili potrebni, da sem sedaj lahko s stanjem že bolj zadovoljna. Moram pa reči, da se je pravo strokovno sindikalno delo pri nas začelo šele pred dobrim letom, ko smo postali opazovalci, od prvega aprila letos smo že člani Sindikata delavcev prometa in zvez (SDPZ). V okviru tega sindikata smo namreč dobili vso strokovno in pravno pomoč, ki smo jo potrebovali. In to že takoj, ko smo postali opazovalci. To je tista strokovnost z argumenti, ki manjka nam čistim laikom, ki sindikalnega dela ne opravljamo profesionalno, vsaj zaenkrat še ne. Veliko je namreč treba vedeti o zakonodaji, finančah in podobnem.

Pa sta funkciji sindikalnega predsednika in predsednika sveta delavcev združljivi?

Včasih se res kje poraja dvom, če je tako, vendar mislim, da se ob vsestranskem delu da veliko razčleniti in dobiti koristne informacije. Pri teh stvareh moraš imeti zelo razčiščene pojme, kaj je kaj, in vedeti, kje so meje, pa gre. Zmeraj je vse stvar dogovora. Tudi z vodstvom se ne moreš le kregati, ampak koristi le pogajanje, dogovarjanje. Brez tega nič ni. Tudi stvari, za katere mnogi danes mislijo, da so samoumevne, recimo malica, regres, to ni nič samoumevno, vse je stvar sindikalnega dela. Velikokrat moram žal pojasnjevati, zakaj je članarina takšna, kot je. Članom sindikata razlagam, da je treba delovati sindikalno na več nivojih, tudi na višjem, drugače ne gre, ker mi nismo strokovnjaki za posamezna področja. Mi lahko govorimo o pošti kot o stroki, o problemih, ki se pri nas pojavljajo, ne moremo pa govoriti o pravnih zadevah in tukaj nastopi strokovna pravna pomoč

in brez tega danes ne moremo voditi sindikata. To danes zares več ni možno. Tudi brez sodelovanja z vodstvom firme ne gre. Delo na Pošti je izrazito podvrženo urejenemu sistemu dela, pravilom, ki morajo držati, če ne, se vse sesuje, in tega se zavedamo tako zaposleni kot vodilni. Pri nas obstaja kar 200 različnih delovnih časov, od tega je veliko nočnega dela.

Pri takšni raznolikosti delovnega časa lahko hitro pride do različnih vsakdanjih dilem. Kako jih rešujete?

Sproti in najprej s pogovorom s tistim, ki se čuti prizadet. Seveda je dilem cela vrsta, kaj se plača, kaj ne, kako je s popoldanskim pa nočnim pa turnusnim delom. Večkrat se namreč zgodi, da delavci prihajajo k meni s svojimi posebnimi problemi in pri tem ne vidijo celotne slike v podjetju. To je sicer čisto človeško. Za marsikoga je važen le njegov problem tukaj in zdaj, pa mu skušam razložiti, kaj pomeni še za druge in za celo podjetje. Narava dela pri nas je pač taka, da drugače največkrat ne gre. Včasih je preprosto treba ljudem pojasniti, kaj je prav in v interesu vseh nas. Naš sindikat podpira prilagajanje podjetja tržišču in zavedamo se, da moramo sodelovati z upravo, ki se seveda mora obnašati kot dober gospodar in firmo voditi tako, da bo na delovnih mestih vedno takšna ekipa, ki bo potrebna. Smo velika in zahtevno organizirana firma. Moramo biti tam, kjer in ko nas stranke potrebujejo, in pošto čim bolj približati uporabnikom. V ta namen širimo mrežo, pa dostavo. Smo recimo ena redkih pošt v Evropi, ki redno dostavlja navadno pošto tudi ob sobotah. Večinoma drugje prenašajo le hitro pošto in telegrame. Prav tako prenos navadne pošte opravimo v enem dnevu, kar pomeni, da vse naredimo čez noč. V poštno-logističnem centru je prav zvečer in ponoči najbolj živahno. Tudi mi imamo predpisani zakonski rok tri dni, vendar se trudimo, da naredimo storitev prej, saj so naši uporabniki tega vajeni. S počasnejšim prenosom bi se sicer lahko rešili nočnega dela, toda prav tako bi se nam lahko zgodilo, da bi zaradi tega

izgubili tržišče, in ne verjamem, da smo pripravljeni to tvegati.

Pa vam je tega sploh treba, a ni pošta izrazit monopolist?

Nič več. Monopol imamo samo pri prenosu pisemskih pošilk do določene teže, povsod drugod pa imamo močno konkurenco. Pričakujemo, da bo ta z vstopom v Evropo še večja, kajti povečala se bo liberalizacija, možna je delna privatizacija in nastala bo vedno večja konkurenca. Zato smo v okviru SDPZ ugotovili, da moramo naše delo usmeriti v ohranjanje sedanjih dejavnosti pošte in delovnih mest ter v iskanje rešitev za formiranje novih podjetij, ki bi bila sposobna prevzeti morebitne tehnološke presežke. Pri tej viziji smo ocenjevali razmere v Evropi pri privatizaciji pošt, na primer v Belgiji in drugod. Prav zaradi tega želimo, da se nadaljuje tako dober socialno-partnerski odnos, kot ga imamo na Pošti sedaj, saj je po našem prepričanju to edina pot za uspešno delo in nadaljnji razvoj. Naši konkurenti večinoma delajo na področjih, kjer so zaslužki hitri, in pobirajo smetano. Recimo hitra pošta, pa paketna in podobno. To, kar dela Pošta Slovenije, ki mora biti v vsakem zaselku, ki odnaša pošto v najbolj oddaljene kraje, to je tisto, kar ljudje potrebujejo in pričakujejo od nas, in to mora biti.

Koliko je zaposlenih v Pošti Slovenije in kakšen je trend zaposlovanja?

Okoli šest tisoč, od tega nas je v naši poslovni enoti v Ljubljani nekaj več kot tretjina, to je 2100. Trend zaposlovanja je že nekaj let pozitiven, kajti obseg našega dela stalno narašča, ponujamo vedno nove storitve in sprejemamo nove posle. Letošnje planirano povečanje prometa smo uresničili že v prvih šestih mesecih. Veliko različnih stvari delamo in prav zato morajo imeti naši zaposleni veliko specifičnih znanj. Poglejmo recimo poštarje, ti že zdavnaj ne raznašajo več le časopisov in pisem, ampak tudi vrednostna pisma, odkupne in celo vrsto različnih pošilk. Prav tako moramo tudi drugi poštni delavci imeti širok spekter znanj in sposobnosti.

Moram priznati, da je za izobraževanje pri nas dobro poskrbljeno. Sama se zavzemam za čim več vlaganja v znanje. Ne rečem, da ni treba zidati in popravljati zgradb, toda prvo so delavci, ki morajo vedno kaj novega vedeti, poznati vse storitve, ki jih lahko ponujajo strankam. Recimo pri nas se za okenci proda tudi veliko trgovskega blaga, od srečk, šolskih potrebščin in drugega. Naši delavci so tudi stalno podvrženi kontrolam, od notranje, ki vsakega obišče vsaj enkrat na leto, do nenapovedanih obiskov tržnega, zdravstvenega, bančnega in še kakšnega inšpektorja. Zato mora delati dobro in po pravilih.

Kakšne pa so plače?

Moram reči, da nam mnogi zavidajo, češ da imamo

velike. Nedvomno pa so primerljive s tistimi v Telekomu. Zanimiv pokazatelj razmer so tudi razpisi za delovna mesta. Za poštarje se sedaj javljajo tudi ljudje z univerzitetno izobrazbo. Najbrž tudi zaradi plač in zato, ker so pri nas dobre možnosti za napredovanje.

Kaj pa varnost, pošte in poštarje tudi ropajo?

Imamo dobro službo za varovanje, sicer pa so mnogi naši delavci tem nevarnostim še vedno izpostavljeni. Na posebnem izobraževanju dobijo tudi navodila, kako naj ravnajo ob ropu pošte. Predvsem morajo poskrbeti za svojo varnost in dobro opazovati napadalce. Denar, ki ga ti poberejo, ni tako pomemben, saj ga ponavadi ni veliko, ker imamo določene predpise, koliko ga sme biti po enotah in v poštarških torbah.

Veliko razpršenih pošt in enot, terensko delo, kako v takih razmerah poteka vaše sindikalno delo?

Poslovna enota Ljubljana obsega Ljubljansko, Notranjsko, Zasavsko, Kočevsko in del Dolenjske. Imamo 1450 članov sindikata in zaradi razpršenosti enot kar 22 zaupnikov, saj je na našem območju kar 115 pošt plus še poštno-logistični center. Imamo sindikalno pisarno, v kateri sem prisotna ob določenih urah trikrat na teden, vedno pa sem dosegljiva tudi na telefonu.

Na leto se člani izvršnega odbora srečamo sedemdo osemkrat in člane preko zapisnikov, ki jih pošiljam po poštah, obveščamo o našem delu. Na vseh sestankih sta prisotna direktorja obeh poslovnih enot, ki sproti odgovarjata na naša vprašanja. Tudi sicer dobro sodelujemo z upravo in na ravni družbe sproti rešujemo vse probleme. Danes so drugačni časi, vsaj v Pošti, in ob morebitnih nesoglasjih stavke niso takoj prva in edina grožnja, saj se ljudje zavedajo, da je služba dragocena, dialog pa najboljša metoda. Lahko rečem, da ta dobro teče, saj je med socialnimi partnerji pri nas veliko zaupanje in medsebojno

poštovanje, in da je komuniciranje res na pravem nivoju. Nesoglasja, ki pa se vendarle pojavljajo, odpravljamo z neposrednimi in odkritimi dogovori. Z drugimi poslovnimi enotami Pošte sodelujemo v okviru SDPZ, kjer je organiziran odbor za pošto. To je mesto, kjer vsi predsedniki sindikatov skupaj z vodstvom SDPZ in strokovnimi sodelavci izmenjujemo izkušnje in se dogovarjamo o svojem nadaljnjem delu.

Ima pa moje delo tudi nekaj veselejših plati, saj organiziramo razna srečanja, novoletno, smučarsko, športna, ogleda kulturnih prireditev, izlete, piknik, že tradicionalno dvakrat na leto tudi krvodajalske akcije. Vse to nas povezuje in pomaga, da se bolje spoznamo in pogovorimo v bolj sproščenem ozračju. Sindikat v sodelovanju z upravo organizira poštne športne igre, ki so vedno dobro obiskane. Pri vseh teh srečanjih je lahko problem le čas, saj se pri nas dela tudi ob sobotah in tako se jih marsikdo ne more udeležiti.

Mojca Matoz

Kolektivna pogodba za Pošto Slovenije podpisana

Dvajsetega avgusta sta Bernarda Keše v imenu sindikata Pošte Slovenije in generalni direktor Alfonz Podgorelec v imenu delodajalcev slovesno podpisala novo kolektivno pogodbo za Pošto Slovenije, ki je začela veljati prvega septembra. Podgorelec je pred podpisom dejal, "da je nova kolektivna pogodba dobra, da korektno ureja odnose na področju plač v firmi, da določa nekatera nova izplačila, ki jih je prinesel čas, kot sta božičnica in plačilo uspešnosti ob koncu leta". "Mi predvidevamo seveda dobiček," je še dejal in dodal, da so planiranega na letni ravni v prvem polletju že prekoračili. "Prepričan sem, da bo ta dobiček dobra osnova za dogovarjanje o božičnici in plačilu uspešnosti," je še dejal in se zahvalil vsem, ki so sodelovali pri nastajanju nove kolektivne pogodbe, zlasti Branetu Mišiču, ki je s svojim strokovnim znanjem pripomogel, da je kolektivna pogodba dobra in koristna tako za zaposlene kot njihove delodajalce.

Kolektivna pogodba med drugim na novo ureja delovni čas, ki ima v pošti mnoge posebnosti, merila za določanje letnega dopusta zaposlenih, ki bo ostal na dosedanji ravni, izplačila prejemkov in povračila stroškov, varstvo pri delu in izobraževanje, ki bo poslej potekalo v delovnem času zaposlenih in ne izven njega. Plačna politika pošte bo temeljila na ustrežnejših razmerjih med posameznimi delovnimi mesti, noben delavec pa zaradi spremenjene kolektivne pogodbe ne bo prejel nižje plače kot doslej. Več poudarka je dano stimulaciji za delovno uspešnost, ki se bo neposredno poznala pri deležu plač. To pomeni, da bo izplačilo plač bolj povezano z rezultati dela, poslovanjem podjetja in s planirano maso plač. Nova kolektivna pogodba nadomešča kolektivno pogodbo za nekdanje podjetje PTT prometa in

je nastala na podlagi nove delovne zakonodaje ter pred meseci podpisane kolektivne pogodbe za poštno in kurirsko dejavnost.

M. M.

Sindikata VIR

Informacija o dodatnem pokojninskem zavarovanju in uskladitvi plač v letih 2004 in 2005

1. Sprejeta aneksa h kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti in dogovor o višini in načinu uskladitve osnovnih plač ter o višini regresa za letni dopust za leti 2004 in 2005

Vlada in reprezentativni sindikati javnega sektorja so 28. julija po skoraj dvomesečnih pogajanjih podpisali aneksa h kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji in dogovor o višini in načinu uskladitve osnovnih plač ter o višini regresa za letni dopust za leti 2004 in 2005. Aneks, ki je podlaga za uvedbo dodatnega pokojninskega zavarovanja za 140.000 javnih uslužbencev, je za delojemalsko stran podpisalo osem od dvanajstih reprezentativnih sindikatov podpisnikov kolektivne pogodbe za negospodarstvo. Dogovor, s katerim sta določena nov način usklajevanja plač in višina regresa za leti 2004 in 2005, pa je podpisalo enajst od sedemnajstih reprezentativnih sindikatov javnega sektorja.

Oba dokumenta sta objavljena v Uradnem listu RS št. 73/03.

2. Vsebina Aneksa h kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti (KPnd)

Aneks uvodoma določa, da imajo pravico do kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja

vsji javni uslužbenci, za katere velja kolektivna pogodba za negospodarstvo.

Kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje bo uvedeno ob smiselni uporabi določb o prostovoljnem dodatnem pokojninskem zavarovanju, ki ga ureja zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in v skladu s posebnim zakonom, ki bo urejal kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje za javne uslužbence.

Premija kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja se bo javnemu uslužbencu začela obračunavati pri obračunu plač za avgust 2003. Premijo obračunava in vplačuje oseba javnega prava (zavod), v kateri je zaposlen javni uslužbenec.

Skupna pokojninska premija je sestavljena iz minimalne premije in dodatne premije, katere višina je odvisna od delovne dobe javnega uslužbenca (glej prilogi!). Kot delovna doba javnega uslužbenca se štejejo njegova dopolnjena leta delovne dobe 1. avgusta 2003, brez dokupljene in dodane oziroma beneficirane delovne dobe.

Minimalna premija, ki je hkrati najnižja možna skupna premija, znaša 4040 tolarjev. Obračunava in izplačuje se javnim uslužbencem, ki so imeli 1. avgusta 2003 manj kot eno leto delovne dobe oziroma se v javnem sektorju zaposlijo po 31. juliju 2003. Najvišja skupna premija znaša 10.118 tolarjev. Obračunava in izplačuje se javnim uslužbencem, ki 1. avgusta 2003 izpolnjujejo 35 ali več let delovne dobe.

Ob pripravi proračunskega memoranduma za leto 2006 in prihodnjih proračunskih memorandumov bodo podpisniki aneksa hkrati s pogajanjem o uskladitvi osnovnih plač preverili tudi javnofinančne možnosti za povišanje dodatnih premij pokojninskega zavarovanja.

Skupna premija in letu 2004 ne more biti nižja kot minimalna premija po zakonu o pokojninsko-invalidskem zavarovanju. Minimalna premija se bo 1. avgusta 2004 uskladila s celotno osnovo, dogovorjeno za uskladitev osnovnih plač za leto 2004, s 1. januarjem 2005 pa se bo uskladil znesek minimalne premije po pokojninsko-invalidskem zakonu.

Dodatne premije v letih 2003 in 2004 ostanejo nespremenjene, s 1. avgustom 2005 pa se bodo uskladile za celotno osnovo, dogovorjeno za uskladitev osnovnih plač za leto 2005. Od 1. januarja 2006 se bo uskladitev dodatne premije določila z aneksom h kolektivni pogodbi za javni sektor.

S posebnim zakonom o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbence bo določeno, da so javni uslužbenci poleg davčne olajšave na premijo kolektivnega zavarovanja upravičeni še do davčne olajšave na premijo individualnega dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja do zneska, določenega z zakonom o pokojninsko-invalidskem zavarovanju.

Obračunavanje in vplačevanje premije za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje je obveznost osebe javnega prava, za katero pri izvajalcu ne more uveljaviti mirovanja oziroma, ki je ne more ne začasno ne trajno prekiniti. Mirovanje se lahko

vzpostavi le, ko za posameznega zavarovanca nastopi suspenz pogodbe o zaposlitvi v skladu z 51. členom zakona o delovnih razmerjih.

Vlada RS bo predlagala poseben zakon, s katerim se bodo v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje vključili tudi javni uslužbenci, ki jim je 1. avgusta 2003 manjkalo manj kot 10 let do izpolnitve minimalnih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Slednjim se bo odkupna vrednost prejetih vplačil, ne glede na določbe pokojninskega zakona, lahko izplačala ob upokojitvi v obveznem pokojninskem zavarovanju še pred potekom 10 let od vključitve v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje. Pri odmeri dohodnine se bo posamezniku v letu izplačila odkupne vrednosti le-ta štela kot dohodek iz več let.

V primeru oblikovanja enega zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada se bodo pokojninske premije, ki pripadajo javnim uslužbencem od dneva vključitve v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje, vplačale na njihove osebne račune najkasneje do 30. aprila 2004 v enkratnem znesku, povečanem za minimalni zjamčeni donos, nato pa se bo premija kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja vplačevala tekoče za koledarski mesec, hkrati z izplačilom plač.

Če bo za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje oblikovanih več zaprtih vzajemnih pokojninskih skladov, se bodo roki za vplačila pokojninskih premij določili z novim dogovorom med podpisniki aneksa. Rok za sklenitev dogovora je 30. september 2003.

O vsebini pokojninskega načrta in pravilih izvajalca kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja bodo podpisniki aneksa najkasneje do 31. decembra 2003 sklenili posebno kolektivno pogodbo o oblikovanju pokojninskega načrta.

Podpisniki aneksa bodo enakopravno sodelovali pri izbiri izvajalca in upravitelja kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Po podpisu aneksa bo vlada, skupaj z izjavo o usklajenosti, v državni zbor najkasneje 30. septembra 2003 po najkrajšem možnem postopku vložila predlog posebnega zakona o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbence, ki ne bo v nasprotju s tem aneksom.

Če posebni zakon ne bo začel veljati do 31. decembra 2003 oziroma če bodo podpisniki sporazumno ugotovili, da sprejeti zakon ne bo omogočal izvedbe dodatnega pokojninskega zavarovanja v skladu z aneksom, ali če premije dodatnega pokojninskega zavarovanja ne bodo pravočasno izplačane, bo javnim uslužbencem izplačan poračun plač za razliko do izhodiščne plače v višini 53.695 tolarjev, ki velja od 1. avgusta 2003 dalje, z veljavnimi obrestmi trimesečnih zakladnih menic. Poračun se izplača tudi, če pride do spora med podpisniki ali sprejeti zakon omogoča izvedbo dodatnega pokojninskega zavarovanja v skladu s tem aneksom, pa podpisniki v 30 dneh po uveljavitvi zakona o tem ne dosežejo sporazumne ugotovitve.

3. Kaj prinaša dogovor o višini in načinu uskladitve osnovnih plač ter višini regresa za letni dopust za leti 2004 in 2005

Dogovor določa, da se osnova za uskladitev osnovnih plač za leto 2004 določi na temelju treh stopenj rasti, predvidenih za leto 2004:

- 4,3-odstotne rasti cen življenjskih potrebščin brez alkoholnih pijač in tobaka v Sloveniji,
- 1,9-odstotne rasti cen življenjskih potrebščin na območju Evropske unije in
- 1,7-odstotne rasti tečaja EURO/SIT.

Pri izračunu višine uskladitve se bo upoštevalo 52 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin brez alkoholnih pijač in tobaka v Sloveniji, 38 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin na območju Evropske unije in 10 odstotkov rasti tečaja EURO/SIT. Osnova za uskladitev osnovnih plač znaša 3,13 odstotka.

V skladu s 50. členom zakona o sistemu plač v javnem sektorju se izvede uskladitev osnovnih plač v višini polovice osnove, in sicer **v višini 1,56 odstotka**, druga polovica pa se nameni za odpravo nesorazmerij v osnovnih plačah. Osnovne plače se uskladijo **1. julija 2004**.

Regres za letni dopust za leto 2004 znaša **138.800 tolarjev**. Izplača se pri plači za marec 2004.

Za leto 2005 se osnova za uskladitev osnovnih plač določi na temelju dveh stopenj rasti, predvidenih za leto 2005:

- 4,0-odstotni rasti cen življenjskih potrebščin brez alkoholnih pijač in tobaka v Sloveniji in
- 2,0-odstotni rasti cen življenjskih potrebščin na območju Evropske unije.

Pri izračunu višine uskladitve se upošteva 52 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin brez alkoholnih pijač in tobaka v Sloveniji in 48 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin na območju Evropske unije. Osnova za uskladitev osnovnih plač znaša 3,04 odstotka.

V skladu s 50. členom Zakona o sistemu plač v javnem sektorju se izvede uskladitev osnovnih plač v višini polovice osnove in sicer **v višini 1,52 odstotka**, druga polovica pa se nameni za odpravo nesorazmerij v osnovnih plačah. Osnovne plače se uskladijo **1. julija 2005**.

Regres za letni dopust za leto 2005 znaša **144.700 tolarjev**. Izplača se pri plači za marec 2005.

4. Nadaljevanje pogajanj o kolektivni pogodbi za javni sektor (KPJS)

Pogajanja o sklenitvi KPJS, ki so bila prekinjena 5. junija 2003, ko je vladna stran predlagala pogajanja o vključitvi javnih uslužbencev v sistem kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, so se nadaljevala 28. avgusta 2003, ko je vladna stran predstavila nov, dopolnjeni predlog KPJS.

Bojan Hribar, sekretar

TABELA POKOJNINSKIH PREMIJ

MINIMALNA PREMIJA		DODATNA PREMIJA GLEDE NA DOPOLNJENA LETA DELOVNE DOBE		SKUPNA PREMIJA
SIT		leta delovne dobe	SIT	SIT
4.040		0	0	4.040
4.040		1	142	4.182
4.040		2	284	4.324
4.040		3	426	4.466
4.040		4	568	4.608
4.040		5	710	4.750
4.040		6	852	4.892
4.040		7	994	5.034
4.040		8	1.136	5.176
4.040		9	1.278	5.318
4.040		10	1.420	5.460
4.040		11	1.562	5.602
4.040		12	1.704	5.744
4.040		13	1.846	5.886
4.040		14	1.988	6.028
4.040		15	2.130	6.170
4.040		16	2.272	6.312
4.040		17	2.414	6.454
4.040		18	2.556	6.596
4.040		19	2.698	6.738
4.040		20	2.858	6.898
4.040		21	3.018	7.058
4.040		22	3.178	7.218
4.040		23	3.358	7.398
4.040		24	3.538	7.578
4.040		25	3.718	7.758
4.040		26	3.918	7.958
4.040		27	4.118	8.158
4.040		28	4.318	8.358
4.040		29	4.548	8.588
4.040		30	4.778	8.818
4.040		31	5.008	9.048
4.040		32	5.268	9.308
4.040		33	5.528	9.568
4.040		34	5.788	9.828
4.040		35 in več	6.078	10.118

Aneks h kolektivni pogodbi za negospodarstvo so podpisali predstavniki osmih reprezentativnih sindikatov, med njimi so bili tudi Bojan Hribar, Drago Ščernjavič in Miloš Mikolič. Dogovor o novem načinu usklajevanja plač pa je v imenu Glose podpisal tudi Marko Simčič.

Konferenca Uni Postal za srednjo in vzhodno Evropo

Za obstoj nacionalnih pošt

Na letni konferenci poštnega sindikata UNI Postal (iz sestave mednarodne zveze UNI) za regije junija v Skopju je sodelovalo 68 predstavnikov poštne sindikatov iz dvanajstih srednje- in vzhodno-evropskih držav. Kot opazovalka je sodelovala tudi delegacija Sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije. Na dnevnem redu so bila tale vprašanja: poštni operaterji in globalizacija, vloga poštne sindikatov in poštne uslužbencev v procesu širitve EU, socialni dialog v poštne sektorju v razširjeni EU, odnosi med sindikatom UNI Postal in svetovno poštne zvezo Universal Postal Union (UPU). Srečanju je predsedoval Patrick Massart, predstavnik urada UNI iz Bukarešte. Predsednik odbora za socialni dialog poštne

Konference v Skopju smo se udeležile Cvetka Gliha, Bernarda Keše in Hedvika Možina.

sindikatom EU Edouard Dayan iz Francije je za uvod v razpravo predstavil proces globalizacije v poštne sektorju. Uvodne prispevke sta pripravila tudi John Pedersen, vodja sindikata UNI-Postal in podpredsednik odbora za socialni dialog, ter Rolf Büttner, predsednik evropskih poštne sindikatov UNIEuropa Postal.

Udeleženci so izrazili zaskrbljenost, da imajo premalo časa, da bi konkretno sodelovali v socialnem dialogu v okviru EU. Na UNIEuropa Postal so naslovili pobudo, naj se s sindikatom evropskih pošt (PostEurop) sporazume o ukrepih, ki bi spodbudili aktivno sodelovanje v poštne socialnem dialogu EU.

Udeleženci so predstavili izkušnje iz lastnega

okolja in ugotovili, da se od države do države razlikujejo. Izrazili so svojo predanost izpolnjevanju odgovornosti in nalog sindikatov v tem obdobju tranzicije in globalizacije poštne storitev. To nalogo bodo lahko opravili le, če jim bodo zagotovljena pogajalska izhodišča za iskanje primernih rešitev za svoje člane in komuniciranje z delodajalci in vladami o razvoju pošte. Izrazili so zaskrbljenost zaradi razmer v zaposlovanju in razvoju strokovnega znanja delavcev.

Udeleženci konference so bili naklonjeni konceptu svetovne poštne službe, kot jo opredeljujeta EU in UPU, ter poudarili potrebo po iskanju trajnih rešitev za financiranje svetovne poštne službe. Poudarili so, da bi bilo v ta namen najbolje opredeliti področje rezerviranih storitev, ki bi zagotavljale obstoj nacionalne pošte - ta po mnenju mnogih edina lahko izpolni obveznost izvajanja storitev na svetovni ravni. Omenili so tudi omejitve pri deregulaciji sedanjega področja rezerviranih poštne storitev, opredeljenih v okviru EU.

Udeleženci konference so pozdravili načrtovano novo strukturo UPU, ki bo omogočila včlanitev sindikata UNI Postal v UPU po kongresu jeseni 2004, ter spodbudili UNI Postal, naj še naprej razvija dobre odnose z UPU in delničarji pošte.

Cvetka Gliha, generalna sekretarka SDPZ

Vzajemna, d.v., Vošnjakova ulica 2, 1000 Ljubljana, www.vzajemna.si

VZAJEMNA

zdravstvena zavarovalnica, d.v.z.

Jaz zate, ti zame.

Darilo študentkam

Vsem študentkam, ki boste postale mamice, podarjamo darilni bon za nakup opreme za vašega dojenčka.

Darilo velja za redne študentke in brezposelne izredne študentke, ki boste rodile med 1. 6. 2003 in 31. 5. 2004.

Več informacij o pridobitvi darilnega bona lahko dobite na spletni strani www.vzajemna.si ali na brezplačnem telefonu 080 20 60.

Srečanje ZSSS v Negovi

Uspešna izmenjava informacij in mnenj pred novo sindikalno sezono

Območna organizacija ZSSS za Pomurje je konec avgusta v Negovi tudi letos pripravila srečanje sindikalnih funkcionarjev in zaposlenih v ZSSS in sindikatih dejavnosti iz vse Slovenije. Udeleženci so si najprej ogledali mednarodni kmetijsko-živilski sejem, nato pa so se zbrali v lovskem domu v Negovi, kjer jih je pozdravil sekretar območne organizacije Danilo Šipoš. Po neformalni izmenjavi informacij in pogovoru o aktualnih sindikalnih problemih so se udeleženci, ki jih je bilo letos – verjetno tudi zaradi lepega vremena – nekoliko več kot lani, odpravili na nogometno igrišče v bližnjih Ivajncih. Tam se je ekipa ZSSS in republiških odborov sindikatov dejavnosti pomerila z območno orga-

V športnem delu srečanja se je ekipa ZSSS, okrepljena z republiškimi odbori sindikatov dejavnosti, pomerila z ekipo Pomurja, okrepljeno z območnimi organizacijami ZSSS.

nizacijo ZSSS Pomurje, okrepljeno z drugimi območnimi organizacijami ZSSS. V težki tekmi v vročem in soparnem vremenu je s 3:2 zmagala ekipa Zveze in republiških odborov sindikatov dejavnosti. Dejansko pa so zmagali vsi, ki so pred novo sindikalno sezono pokazali dovolj kondicije, ki jo bodo v letošnji vroči jeseni še kako potrebovali.

Nato so se udeležence in udeleženci srečanja pomerili v pikadu, kjer sta bila najboljša Breda Črnčec in Goran Živadinovič. Na drugo mesto sta se uvrstila Metka Cesar in Jože Murko, ki sta samo za eno točko prehitela Zdenko Bobovec in Milana Vajsa.

Po razglasitvi rezultatov so se udeleženci srečanja zadržali še na družabnem večeru, na katerem jim je zaigral in zapel uveljavljeni pomurski glasbenik in sindikalist Damir Jošar.

Na srečanju so letos sodelovali tudi sindikalisti iz tujine. Območna organizacija ZSSS v Pomurju je na srečanje povabila predsednika ÖGB iz avstrijske Štajerske Horsta Schachnerja in njegovega sodelavca za gospodarstvo Franza Fassolda. Sekretar sindikata KŽI Jovo Labanac pa je pripeljal delegacijo Samostojnih sindikatov kmetijstva iz Vojvodine, v kateri so bili Jelena Češljevič, Miodrag Bradonjič in Miroslav Čulibrk. Gosti so bili nad srečanjem navdušeni. S tujimi gosti sta se pogovarjala tudi predsednik in sekretar ZSSS Dušan Semolič in Milan Utroša, ki sta se odlično odrezala tudi na nogometnem terenu in tako pokazala, da jima pred novo sezono ne primanjkuje kondicije za vodenje največje sindikalne centrale v državi ter za naporna pogajanja z delodajalskimi združenji in vlado.

T. K.

Uniorjevci najboljši

SKEI podjetja Tajfun iz Planine pri Kozjem je zadnje nedeljo v avgustu organiziral regijsko prvenstvo v malem nogometu. Na igrišču pri tamkajšnji osnovni šoli se je pomerilo šest ekip. Po zaslugi skrbnih organizatorjev pod Kladnikovim vodstvom je tekmovanje poteklo v najlepšem redu, tudi igra je bila na visoki ravni.

Po večletni prevladi so nogometaše iz Štor letos v finalu po sedemmetrovkah premagali predstavniki Uniorja iz Zreč (na fotografiji sta obe ekipi pred začetkom finalne tekme). Zmagovalci bodo nastopili tudi na bližnjem državnem prvenstvu SKEI.

T. M.

SINDIKALNA LISTA

september 2003

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP za gospodarstvo)

Javni sektor*
(nekdanje gospodarstvo)

PRVI DEL

	SIT	SIT
1. DNEVNICE		
– cela dnevica (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.511,00
– polovična dnevica (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.254,00
– znižana dnevica (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.570,00
2. KILOMETRINA		
(od 24. 6. 2003)	55,95	55,95
(od 8. 7. 2003)	56,85	56,85
(od 5. 8. 2003)	56,58	56,58
3. LOČENO ŽIVLJENJE		
	98.660,00	65.845,00
4. PRENOČIŠČE – Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. REGRES ZA PREHRANO (od 1. 7. 2003)		
– po SKPGD (na delovni dan)	725,00	725,00

DRUGI DEL

1. JUBILEJNE NAGRADE		
po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	71.171,00	55.354,00
– za 20 let	106.757,00	83.031,00
– za 30 let	142.342,00	110.708,00
2. ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI		
	496.300,00	740.784,00
	oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje	oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje
3. SOLIDARNOSTNE POMOČI		
po SKPD		
– ob smrti delavca	148.890,00	110.708,00
– ob smrti v ožji družini	74.445,00	/
4. MINIMALNA PLAČA (od 1. 8. 2002)		
	110.380,00	110.380,00
5. ZAJAMČENA PLAČA (od 1. 8. 2002)		
	52.177,00	52.177,00
6. REGRES ZA LETNI DOPUST		
– minimalni regres za leto 2003	132.170,00	132.170,00
– največji regres za leto 2003	173.749,00	70 % povprečne slovenske plače

*1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade, regres za letni dopust in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

3. Regres za letni dopust v negospodarstvu je določen z Aneksom, Uradni list RS št. 99/01.

4. Izhodiščna plača za I. tarifni razred v Splošni kolektivni pogodbi za negospodarstvo za januar 2003 znaša 52.473 SIT na mesec.

5. Osnova za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja od 1. januarja 2003 znaša na mesec bruto 173.374 in neto 110.708 SIT (podatek za nekdanje gospodarstvo).

Strokovna služba ZSSS

i n f o r m a c i j s k i k o t i č e k

Razlika med povprečnimi plačami po individualnih in kolektivnih pogodbah

	2002
Mesec	Razlika med povprečnimi plačami po IP in KP (v SIT)
Avgust	400.036
September	403.067
Oktober	404.137
November	413.668
December	413.674

	2003
Mesec	Razlika med povprečnimi plačami po IP in KP (v SIT)
Januar	421.447
Februar	419.215
Marec	434.585
April	428.671
Maj	454.147

k r i ž a n k a

AVTOR SLIK V KRIŽANKI JE AMERIŠKI SLIKAR MARK KEATHLEY

DE

VEČJE URBANO NASELJE
MARIBOR. SOPRANISTKA (ONDINA)
PREBIVALEC VELIKE BRITANIJE
ZLATO JABOLKO
NOBELOVEC ZA MIR 1949 (BOYD)
KAMNITA GMOTA
PRIPADNIK TATAROV

AVTOR: RUDI MURN	KDOR HOTE ŽIVI SAM	BOLJŠI DOSEŽEK OD DOSEŽKA DRUGEGA	LASTNOST MOŠKEGA LITIJ							
INTRIGANTKA										
PLEMIČ										
MOHOR-KO EDO			FRANC. FILMSKI KOMIK VRZEL, ODPRTINA					LANTAN DOVTIP, VIC		
OŠTRI DEL CEPINA				ŠALJIVA GLEDAL. OSEBA, PANTOMIMIK	EDMOND DANTES	LJUDSKO: LOČEK GLAV. M. ALBANIJ				
GRŠKA ČRKA				DEL STOPALA MESTO V ARIZONI, ZDA					GLAVNO MESTO GRČIJE	TATI – franc. filmski komik
VATROSLAV OBLAK										MOŠKO IME
								DENARNI OBROK OTOK V JADRANU		
AJO – mesече v Arizoni	PTIČ SEVERNIH MORJ V RSTA ŽITA								EDO HOJNIK IVAN LEVAR	
ŽELEZOV OKSID				PLAČILO ZA DELO NA SPODNJI SLIKI						
PRISLOV ČASA			PIEROT – šaljiva gledal. oseba	DELAVEC V TKALNICI						

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na kupon, ga izrežite in na dopisnici pošljite na naslov:

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97.

Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svojega točnega naslova, davčne številke in davčne izpostave. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do ponedeljka 15. septembra 2003.

Pravilna rešitev gesel iz 27. številke Delavske enotnosti: LJUBLJANA, ZMAJSKI MOST

Nagrado prejme: MARINKA NOVAK, Jama 48, 4211 Mavčiče

KUPON

GESLA: DE 29

_____

_____

_____

h u m o r e s k a

Piše: Tomaž Kšela

Iz dnevnika delavca Jožeta - GENERIČNI POLITIKI

"Vili, zakaj si tako zaskrbljen?" je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi vprašala Sonja iz računovodstva. "V glavi mi šumi in na bruhanje mi gre," je nejevoljno zamahnil z roko Vili. "Poleg tega pa še težko diham!" "Joj, strašno!" je pritaženo vzkliknila Sonja. "Najbolje je, da greš takoj k zdravniku." "Saj sem že bil pri zdravniku," je odvrnil Vili. "Kaj pa je rekel oziroma ukrenil?" je povprašala Sonja. "Nekakšna zdravila mi je predpisal," je zagodrnjal Vili. "Oh, potem pa nič ne skrbi, ko ti bodo prišla, se boš bolje počutil," ga je potolažila Sonja. "Saj si zdravila že vzel, ali ne?" "Ravno zaradi tega sem zaskrbljen, ker sem predpisana zdravila že pojedel!" je vzkliknil Vili.

"Zakaj pa?" smo presenečeno povprašali vsi v en glas. "Kakor veste, imam že deset let težave z visokim krvnim pritiskom. Proti temu sem deset let jemal neko švicarsko zdravilo, ki mi je dobro pomagalo. Danes pa mi je zdravnik predpisal neke tablete proti pritisku iz Romunije. Menda so enako učinkovite kot originalna švicarska, vendar pa mnogo cenejša," je dejal Vili in glasno rignil. "Vili, pa ti ta zdravila kaj pomagajo?" "Saj ne rečem, da ne," je skomignil z rameni Vili. "Krvni tlak mi je zelo padel, samo sedaj mi šumi v glavi in na bruhanje me sili." "Da, tako je to," je nejevoljno odkimal z glavo strugar Lojze. "Zdaj bi nas vodilni v zavodu za zdravstveno zavarovanje

radi prepričali, da so generična zdravila prav tako dobra kot originalna." "To je v skladu z vladno politiko varčevanja," je pojasnil kurir Peter. "Veš kaj, Peter? Naši oblastniki naj kar varčujejo, saj so zadnja leta že dovolj zapravljali!" je vzkliknil mizar Tone. "Tako je!" je odločno dejala kuharica Špela. "Naj si tisti tam zgoraj nikar ne mislijo, da smo delavci takšni cepci, da ne znamo ločiti med telečjimi zrezki in zrezki iz starih buš. Če se bodo še naprej poigravali z našim zdravjem, bomo naslednje leto na volitvah izbrali generične politike in menedžerje, ki nas bodo manj stali, bodo pa bolj uspešni in pošteni!"

Dodatek za delovno dobo

129. člen

- (1) Delavcu pripada dodatek za delovno dobo.
- (2) Višina dodatka za delovno dobo se določi v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti.

Komentar:

Ta člen ureja posebne vrste dodatek, ki pa prav tako kot drugi dodatki, ki jih ZDR ureja v 127. in 128. členu, ni novost, ampak je povzet iz veljavne ureditve v kolektivnih pogodbah. Bistvena razlika med dodatkom za delovno dobo in drugimi dodatki je v tem, da ta dodatek redno pripada delavcu poleg osnovne plače oziroma postaja njen sestavni del. Podobno kot za druge dodatke tudi za dodatek za delovno dobo ZDR v tem členu določa, da se njegova višina določi v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti.

V glasilu Glas gospodarstva februarja 2003 je bil objavljen odgovor na vprašanje, ki ga je zastavilo podjetje, ki je v celoti v lasti tujega kapitala. Vprašalo je, kako bo po uveljavitvi novega ZDR urejen dodatek za delovno dobo, in ali drži, da za novo zaposlene delavce dodatka za delovno dobo ni. V odgovoru je navedeno, da ohranitev te pravice po 238. členu ZDR ne pomeni, da dodatek raste, temveč stagnira, obenem pa naj bi tudi pomenilo, da pravica do dodatka za delovno dobo ugasne s spremembo delodajalca. Menim, da je takšna razlaga absolutno napačna in nesprejemljiva.

129. člen ZDR določa, da delavcu pripada dodatek za delovno dobo, višina tega dodatka pa se določi v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti. Določba 238. člena je relevantna z vidika urejanja dodatka

Zveza Svobodnih Sindikatov Slovenije

Priročnik za sindikalne zaupnike

**KOMENTAR
ZAKONA
O
DELOVNIH
RAZMERJIH**

Katarina Lavrin Marenčič
Gregor Cerar

za delovno dobo v 129. členu zakona. Za zaposlene delavce, ki že imajo pravico do tega dodatka v višini najmanj 0,5 odstotka za vsako leto delovne dobe, velja pravilo o ohranitvi te pravice. To pomeni, da na podlagi te zakonske določbe delavci obdržijo pravico do dodatka za delovno dobo, kot jim pripada ob uveljavitvi ZDR, ne glede na kasnejšo ureditev dodatka v kolektivnih pogodbah. Upoštevala se bo le ugodnejša ureditev dodatka v kolektivni pogodbi ali pogodbi o zaposlitvi. Delavcem, ki so imeli ob uveljavitvi zakona (na dan 1. 1. 2003) pravico do dodatka za delovno dobo najmanj v višini 0,5 odstotka osnovne plače za vsako izpolnjeno leto delovne dobe, zakon zagotavlja ohranitev pravice do takšnega dodatka, razen če bo kolektivna pogodba ali pogodba o zaposlitvi določala višji dodatek za delovno dobo. V tem delu je dodatek za delovno dobo postal zakonska pravica, iztožljiva na podlagi samega zakona.

Zakon ne določa izrecno, katera delovna doba se upošteva pri določanju višine dodatka za delovno dobo. V sedanjih ureditvah v kolektivnih

pogodbah je zagotovljen dodatek za delovno dobo, ki upošteva celotno delovno dobo. Na področju gospodarstva so sicer želeli vpeljati novo ureditev dodatka, ki bi izhajala iz delovne dobe pri delodajalcu, vendar sedanje kolektivne pogodbe natančno določajo, kaj se vseva v delovno dobo (47. člen SKPgd in 68. člen SKPgd). Komisija za razlago splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti je na svoji 8. seji v dneh 18. in 19. 12. 2002 sprejela razlago, s katero je določila, katere določbe SKPgd se po uveljavitvi novega ZDR po 1. 1. 2003 uporabljajo in katere ne. Glede določbe 47. člena SKPgd je komisija za razlago določila, da se ta člen uporablja v celoti. Za določbo 68. člena SKPgd, ki je v 1. odstavku določala, da se dodatek za delovno dobo iz 47. člena te kolektivne pogodbe ukine 31. 12. 1999, je komisija za razlago določila, da se ne uporablja. Delavcu torej pripada 0,5 odstotka dodatka na osnovno plačo za vsako izpolnjeno leto delovne dobe, prav tako pa delavec, ki po 1. 1. 2003 menja delodajalca, obdrži pravico do dodatka za delovno dobo.

naročilnica

Naročamo _____ izvodov **Priročnika za delo sindikalnih zaupnikov – Komentarja zakona o delovnih razmerjih**, avtorjev Katarine Lavrin Marenčič in Gregorja Cerarja, univerzitetnih diplomiranih pravnikov iz strokovne službe ZSSS. Cena izvoda priročnika je za sindikalne organizacije in njihove člane, povezane v ZSSS, 3000 tolarjev, za vse druge pa 6000 tolarjev (DDV je v vključen v ceno). Naročniki bodo lahko priročnik prevzeli osebno na Dalmatinovi 4 v Ljubljani in ga tam tudi plačali. Tistim, ki bodo priročnik želeli prejeti po pošti, bo dostavljen v tednu dni po plačilu računa.

Priročnike pošljite na naslov: _____

Davčna številka plačnika: _____

Naslov plačnika: _____

Žig in podpis odgovorne osebe: _____

Naročilnico pošljite na naslov: **ZSSS, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97**, ali po faksu **01/23-17-298**.

Priročnik za delo sindikalnih zaupnikov izide v septembru!

V priročniku bodo komentirane novosti v novem zakonu o delovnih razmerjih.

Priročnik bo nepogrešljiv za vse sindikalne zaupnike, saj bodo v njem strokovni odgovori na vprašanja, ki jih bodo morali reševati pri svojem delu.